

Uitvoeringsprogramma
Sport 2020
Tytsjerksteradiel

Inhoudsopgave

Inleiding

Sportvisie in overzicht

Pijler 1 Inwoners

Pijler 2 Sport- en Beweegaanbieders

Pijler 3 Accommodaties en voorzieningen

Pijler 4 Samenwerken en communicatie

Monitoring

Met wie werken we samen

Inleiding

Dit “Uitvoeringsprogramma Sport 2020” is het logische vervolg van het uitvoeringsprogramma 2019 en hangt onder de kapstok van de sport- en bewegvisie 2018-2025. Het hoofddoel van deze visie is om te streven naar sportieve en vitale inwoners in de gemeente Tytsjerksteradiel, waar voor iedereen ruimte en mogelijkheid is om te bewegen.

In dit Uitvoeringsprogramma wordt concreet beschreven hoe we die ambitie gaan vormgeven, welke initiatieven we gaan uitvoeren samen met inwoners en samenwerkingspartners. Alle initiatieven zijn gekoppeld aan de speerpunten die beschreven staan in de Sportvisie ‘Samen werken aan sportieve en vitale inwoners 2018-2025’. Sommige initiatieven zijn in 2019 afgerond, maar er zijn ook initiatieven die worden herhaald of een vervolg krijgen in 2020. Alle initiatieven worden gemonitord, zodat we in beeld krijgen wat ze opleveren. De monitor uitvoeringsprogramma sport 2019 is in een apart document toegevoegd.

We blijven met alle initiatieven de verbinding zoeken met andere beleidsvelden, nieuwe initiatieven en bestaande initiatieven; want we streven ernaar dat sport en bewegen op elk niveau voor iedereen mogelijk is (afspraken Nationaal Sportakkoord, 29 juni 2018). Inmiddels is in november 2019 de intentieverklaring Lokaal Sportakkoord getekend en zal in dit uitvoeringsprogramma aan bod komen.

In dit Uitvoeringsprogramma is eveneens de aansluiting gezocht met de doelstellingen uit het landelijke preventieakkoord “Op weg naar een gezonder Nederland in 2040” (VWS, november 2018), met als speerpunten het terugdringen van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik.

Gemeentelijke samenwerking, “Samen, tenzij...”

Het “Uitvoeringsprogramma Sport 2020 Tytsjerksteradiel” richt zich in eerste instantie nog op de gemeente Tytsjerksteradiel en daar waar mogelijk is wordt de samenwerking met Achtkarspelen actief opgezocht, met als doel om in de nabije toekomst sport- en bewegen te harmoniseren. Sport en bewegen levert een bijdrage aan het welbevinden van de inwoners van beide gemeenten, en draagt bij aan preventie binnen het Sociaal Domein.

Sport en bewegen is daarmee zowel een doel als een middel en draagt op vele manieren bij aan een vitaal platteland.

Sportvisie in overzicht

Samenwerken aan sportieve en vitale inwoners

Inwoners

Komen tot sportieve en vitale inwoners. Waarbij extra aandacht uit gaat naar onze jeugd 4-17 jr in het Primair onderwijs en Voortgezet onderwijs onze inactieve inwoners en inwoners met een beperking

Sport- en beweegaanbieders

Samenwerken met maatschappelijk betrokken sportaanbieders om hun aanbod zodanig vorm te geven dat er wordt voorzien in de behoefte van zoveel mogelijk inwoners

Samenwerken en communicatie

Kennis- en kunde binnen de sport- en beweegsector meer delen en als gemeente het initiatief nemen om samenwerken te stimuleren. Als gemeente frequenter communiceren.

Accommodaties en voorzieningen

Sportaccommodaties in de directe leef- en woonomgeving van de inwoners en het integraal kijken naar maatschappelijk vastgoed om vraag en aanbod op elkaar aan te laten sluiten.

Doel

We streven naar sportieve en vitale inwoners, waar voor iedereen ruimte is om te bewegen. Hierbij nemen we de beweegrichtlijnen door de Gezondheidsraad opgesteld als graadmeter.

Onze aandacht gaat uit naar onze jeugd 4-17 jaar, de inactieve inwoners en inwoners met een beperking. Tevens willen we aandacht besteden aan de sport- en beweeg aanbieders en de accommodaties en voorzieningen. Ook willen we investeren in nog meer samenwerken en onze communicatie naar onze inwoners.

De beweegrichtlijnen die zijn opgesteld, gelden ook voor mensen of kinderen met een verstandelijke beperking. De aanbevelingen voor volwassenen en ouderen zijn door de Gezondheidsraad (2017) als volgt beschreven:

‘Beweeg minstens 150 minuten per week matig intensief, verdeeld over diverse dagen door bijvoorbeeld te wandelen of te fietsen. Langer, vaker en/of intensiever bewegen geeft extra gezondheidsvoordeel. Doe op zijn minst tweemaal per week spier- en botversterkende oefeningen. Voor iedereen geldt dat als de aanbevelingen niet haalbaar zijn, enige beweging beter is dan niet bewegen.’

De aanbevelingen voor kinderen van 4 tot 18 jaar zijn door de Gezondheidsraad (2017) als volgt beschreven:

‘Beweeg iedere dag minstens een uur bij matige tot zware intensiteit. Doe op zijn minst op drie dagen per week activiteiten die spieren en botten versterken, zoals hardlopen, springen en andere activiteiten waarbij het lichaam met zijn eigen gewicht belast wordt.’

De aanbeveling voor kinderen van 0 tot 4 jaar worden door gebrek aan onderzoek niet door de Gezondheidsraad (2017) beschreven. Wel benadrukt de commissie van de gezondheidsraad dat het bij jonge kinderen vooral om gaat dat zij gevarieerd bewegen en motorische vaardigheden aanleren.

Pijler 1 Inwoners

Wat willen we bereiken?

Komen tot sportieve en vitale inwoners waarbij we uitgaan van de beweegrichtlijnen opgesteld door de Gezondheidsraad. In 2019 ging onze aandacht vooral uit naar onze jeugd 4-17 jaar in het Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs, onze inactieve inwoners en inwoners met een beperking.

Dit blijft ook in 2020 hetzelfde, maar met extra aandacht naar aangepast sporten.

Speerpunten

- Sport en bewegen in het onderwijs
- Jeugd 4 t/m 17 jaar voldoen aan de beweegrichtlijnen
- Stimuleren van niet- of minder actieve inwoners
- Aangepast sporten

Hoe gaan we dat doen in 2020

Sport en bewegen in het onderwijs	Jeugd 4 t/m 17 jaar voldoen aan de beweegrichtlijnen	Stimuleren van niet- of minder actieve inwoners	Aangepast sporten
Groepsleerkrachten van het PCBO Tytsjerksteradiel en OPO Furore adviseren, coachen, inspireren en ondersteunen bij het geven van bewegingslessen. Het gaat hierbij om een bereik van totaal 21 scholen en 2.637 leerlingen tussen de 4 en 12 jaar. Per school zijn de Beweegcoaches 6 dagen aanwezig in de uitvoering.	In het Primair Onderwijs gaan we een educatief lesprogramma ten aanzien van sport en gezondheid geven in samenwerking met de gezondheidsbevorderaar van de GGD, de JOGG regisseur en de beweegcoaches High Five. FIT@School en Gezonde school.	Binnen twee jaar de ondersteuning van de Meer Bewegen voor Ouderen groepen afbouwen. Ze op weg helpen naar verzelfstandiging.	Er voor zorgen dat aangepast sporten betekenis krijgt. Definieren van doelen en resultaten. Financiën aanvragen. Zorgen voor een geïntegreerde aanpak waarin mensen, organisaties en beleidsterreinen met elkaar verbonden worden.
Door sportdagen leerlingen van groep 7-8 van het Primair Onderwijs kennis laten maken met verschillende bewegingsvormen die normaal niet gefaciliteerd worden binnen het bewegingsonderwijs, bijv. skeeleren, kaatsen, karate.	Via het Primair- en voortgezet onderwijs wordt er een sportoriëntatie en -kennismaking georganiseerd bij de sportaanbieders. Voor het Primair Onderwijs doen we dit via Kies voor Hart en Sport	Geven van voorlichting als valpreventie, ouderen en mobiliteit en "wat is kwetsbaarheid" i.s.m. de seniorenraad.	Samenwerken met de 0-100 teams/ gebiedsteams. Informeer de gebiedsteams over de mogelijkheid om ondersteuning te krijgen bij het vinden van een geschikte sport.
Opstarten van overleggen of we in samenwerking met PCBO Tytsjerksteradiel en OPO Furore kunnen komen tot de aanschaf van thema boxen die kunnen rouleren binnen de 11 sportaccommodaties.	CSG Liudger: Fitte week Een week waar het gaat om Gezondheid en Bewegen, Leefstijl, Pubertijd. Een week waar verschillende activiteiten en workshops georganiseerd worden. Samen met de leerlingen en hun ouders.	In gezamenlijkheid met gemeente Achtkarspelen Sociaal Vitaal opstarten. Met name gericht op het afnemen van de Fittest en inwoners op basis van de uitkomst adviseren en evt. laten aansluiten bij bestaande bewegegroepen.	Ontwikkelen van een ondersteuningslijn aangepast sporten. Link van Unieksporten.nl op onze website www. Highfive.nl plaatsen.
Inzetten van het beweegteam bestaande uit onze eigen beweegcoaches en stagiaires ALO, CIOs en Alfa College. Dit team ondersteunt bij en geeft zelf bewegingsonderwijs en wordt ingezet bij de na schoolse activiteiten. Per school is een beweegcoach van het team 6 dagen aanwezig voor het geven van bewegingslessen.	In samenwerking met High Five Sportstimulering coördineren en geven wij sport- en beweegactiviteiten buiten schooltijd, NSA. We organiseren 6 maal per jaar een vakantie- en/ of sportinstuif.	De samenwerking opzoeken met de gebiedsteams, zorg- en wijkteams. Om op die manier aan de slag te gaan met thema's als eenzaamheid, ouderen mishandeling, gezonde voeding, alcohol gebruik.	Versterken van het huidige aangepast sport- en beweegaanbod door promotie en het organiseren van projecten. Sportaanbieders motiveren om een rol te spelen bij het creëren van aangepaste beweegmogelijkheden.
Elka jaar organiseert High Five Tytsjerksteradiel een KNVB schoolvoetbaltoernooi waar verschillende basisscholen aan deelnemen. Dit gebeurt in samenwerking met de voetbalverenigingen en het Voortgezet Onderwijs die zorg draagt voor de scheidsrechters.	We organiseren voor de Kinderopvang, Peuterscholen en het Primair Onderwijs een Peuter- en Kleuter sport- en spelmiddag i.s.m. JOGG en de GGD.	De voorliggende voorziening "Wat beweegt je" onderhouden en onder de aandacht blijven brengen.	Zorgen voor structureel sportaanbod op locatie. Wekelijks sport- en beweegactiviteiten op de dagbesteding en bij de woongroepen organiseren.

Pijler 1 Inwoners

Hoe gaan we dat doen in 2020

Sport- en bewegen in het onderwijs

Samen met de vakleerkracht Lichamelijke Opvoeding van het Voortgezet Onderwijs stemmen we de doorgaande leerlijn af. Dit jaar gaan we samen met CSG Liudger en het Primair Onderwijs Tytsjerksteradiel gr 8 deel laten nemen aan de sportklas van CSG Liudger. In 2019 hebben we een pilot gedraaid voor alleen Burgum, in 2020 doe we het gemeente breed.

Aan de hand van de inventarisatie die is gedaan in 2019 het verder uitwerken van een eenduidige inventarislijst voor alle 11 sportaccommodaties primair gericht op onderwijs en met aandacht voor verenigingen.

Met Swim2play blijven we de zwemvaardigheid van de leerlingen in het Primair Onderwijs, groepen 1-6 monitoren en hun zwemveiligheid vergroten.

Jeugd 4 t/m 17 jaar voldoen aan beweegrichtlijnen

Tijdens de week van de opvoeding organiseren we het Ouder- en kind sporten i.s.m. JOGG en de GGD. In voorgaande jaren vond dit plaats in Oentsjek en Burgum. Onderzoeken of het mogelijk is het in andere dorpen te organiseren i.v.m. beschikbare ruimte.

Stimuleren van niet- of minder actieve inwoners

In 1 nieuw dorp gaan we starten met wandelen op recept. I.s.m. een Fysiotherapeut, Diëtist en POH van de Huisarts. Waarbij elke week een netwerkpartner meeloopt

Het inbedden van de huidige wandelgroepen "Wandelen op recept" i.s.m. Kwadrantgroep de Fries Wouden

Aangepast sporten

Focussen op de kinderen uit het speciaal onderwijs. Hun behoeften, wensen en voorkeuren in kaart brengen.

Organiseren van naschoolse activiteiten.

Deelnemen aan de campagne van Sport Fryslân om aangepast sporten onder de aandacht te brengen tijdens de paralympics Tokyo 2020

Pijler 2 Sport- en Beweegaanbieders

Wat willen we bereiken?

Samenwerken met maatschappelijk betrokken sportaanbieders om hun aanbod zodanig vorm te geven dat er wordt voorzien in de behoefte van zoveel mogelijk inwoners

Speerpunten

- Versterken van sport- en beweegaanbieders
- Sport – en beweegevenementen

Hoe gaan we dat doen in 2019

Versterken van Sport- en beweegaanbieders

Vanuit de werkgroep verenigingsondersteuning, bestaande uit KEARN, Sport Fryslân, High Five 8K en T-diel willen we sportaanbieders ondersteunen bij verschillende vraagstukken. Denk hierbij aan ledenwerving, werven van vrijwilligers & bestuursleden, besturen met een visie, sponsoring, enz. We organiseren minimaal 1x per jaar een sportcafé m.b.t. eerder genoemde onderwerpen, trends en ontwikkelingen binnen het (sport)verenigingsleven.

We gaan onderzoeken wat er nodig is om op dorpsniveau in kaart te brengen wat een dorp aan sport- en beweegactiviteiten te bieden heeft voor haar inwoners. Zowel is georganiseerd verband als in ongeorganiseerd verband, denk hierbij ook aan het bewegen in de buitenruimte en de speeltuinen.

Wij willen sportaanbieders ondersteunen die op weg willen naar een rookvrije sportvereniging. Dit kunnen we doen door ze te verwijzen naar het materiaal wat aangeboden wordt op de site van "rookvrije generatie". Daarnaast kunnen we ondersteuning bieden bij het uitvoeren van het stappenplan wat hiervoor is opgesteld.

Uitvoering JOGG gaat sportaanbieders ondersteunen die in willen zetten op een gezonde sportkantine. Sportcomplex de Wetterstins en Tennisverenigingen zijn in 2019 hiervoor benaderd.

We blijven de IVA (Instructie Verantwoord Alcohol schenken) cursus actief aanbieden aan alle sportaanbieders met een sportkantine.

Lokaal Sportakkoord
Samen met o.a. de sportaanbieders, maar ook andere organisaties onderzoeken hoe we uitvoering kunnen gaan geven aan de ambities gesteld binnen het sportakkoord. Ambities zijn: Inclusief sporten- en bewegen, duurzame sportinfrastructuur, vitale sport- en beweegaanbieders, positieve sportcultuur, vaardig in bewegen en topsport inspireert

Sport- en beweegevenementen

In contact treden met organisatoren van sport- en beweegevenementen om hun bijdrage aan het doel "te komen tot sportieve en vitale inwoners" te bespreken. Onderwerpen als voeding, waterdrinken, niet roken en aangepast sporten zullen aan de orde komen.

Deze organisaties meenemen in de bijeenkomsten betreft het lokaal sportakkoord.

Pijler 3 Accommodaties en voorzieningen

Wat willen we bereiken?

Sportaccommodaties in de directe leef- en woonomgeving van de inwoners en het integraal kijken naar maatschappelijk vastgoed om vraag en aanbod op elkaar aan te laten sluiten

Speerpunten

- Voldoende, kwalitatief en goede spreiding accommodaties
- Nieuw tarievenstelsel
- Bewegen in de openbare ruimte

Hoe gaan we dat doen in 2020

Voldoende, kwalitatief en goede spreiding accommodaties	Nieuw tarievenstelsel	Bewegen in de openbare ruimte
We gaan het concept van de nieuwe algemene voorwaarden voor verhuur van de binnensportaccommodaties vernieuwen, definitief maken en daarna implementeren.	De huidige verhuurtarieven van de sportaccommodaties gaan we doorlichten en daar waar het kan versimpelen. We gaan kijken of hier verbeterpunten in zitten.	In het voorjaar 2020 willen we een 6-8 tal openbare ruimten bezoeken om een 1 ^e inventarisatie te maken hoe bewoners/ gebruikers de openbare ruimte ervaren. We gaan in gesprek met gebruikers, kinderen en jongeren, ouders en bewoners. We gaan dit doen aan de hand van een SWOT kwadrant.
We gaan verder met het opstellen van een beheerovereenkomst met gebruikers per sportaccommodatie. Daarin willen we de eigendommen en onderhoudsverantwoordelijkheden benoemen.		Starten met inrichten buitenruimte sportpark Westermar voorjaar 2020
In afwachting van definitieve besluitvorming gaan we nieuwe kleedruimtes bouwen en we gaan de buitenruimte buitenbad van de "Sawn Doarpen" herinrichten		Met het Primair Onderwijs en het Voortgezet Onderwijs in gesprek blijven hoe bewegen in de openbare ruimte nog meer te integreren in het bewegingsonderwijs.

Pijler 4 Samenwerken en communicatie

Doelstelling

Kennis en kunde binnen de sport- en beweegsector meer delen en als gemeente het initiatief nemen om samenwerken te stimuleren. Als gemeente frequenter communiceren

Speerpunten

- Samenwerken
- Communicatie
- Sportstimulering
- Integraalbeleid
- Subsidie

Hoe gaan we dat doen in 2020

Samenwerken	Communicatie	Sportstimulering	Integraalbeleid	Subsidie
We gaan het samen, tenzij.... sportbeheer bij T-diel en 8K verder uitdiepen.	Het bouwen van de site highfive.frl afmaken. Daarnaast moet de site up-to date worden gehouden. Afdeling communicatie hierbij betrekken	60% cofinanciering gemeente Tytsjerksteradiel aan High Five Achtkarspelen en het aanbod opnieuw bekijken	Het integraal beleidsoverleg "gezondheidsachterstanden" willen we continueren, ons streven is naar een 4 wekelijk overleg.	We gaan het samen, tenzij.... m.b.t. de subsidies bij t-diel en 8K verder uitdiepen.
	Beheer van de Facebook pagina delen en hierover afspraken maken. Afdeling communicatie hierbij betrekken	Financiën voor een auto aanvragen voor team High Five Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen om materiaal te vervoeren tussen de verschillende locaties waar we actief zijn	We gaan 3 keer per jaar "Lekker Bezig" organiseren. Gezond koken in de lage SES wijk in samenwerking met de speeltuincommissies, sociaal domein publiekszaken en de sportaanbieders. Lokaal verbinden heeft dit jaar de aandacht, organiseren samen met bewoners.	
			We organiseren een Outdoor Kids Vakantieweek i.s.m. Let'sport, KEaRN en Sportaanbieders. Deze is met name voor kinderen die niet op vakantie kunnen. Maar uiteindelijk is iedereen welkom!	
			We willen intensiever samenwerking met Jeugdteam, werkgroep preventie. Sport inzetten als middel. Informeren van consulenten om op een andere manier met de kinderen in gesprek te gaan. Gebruik van beweeg-activiteiten en of sport- en spelvormen.	

Pijler 4 Samenwerken en communicatie

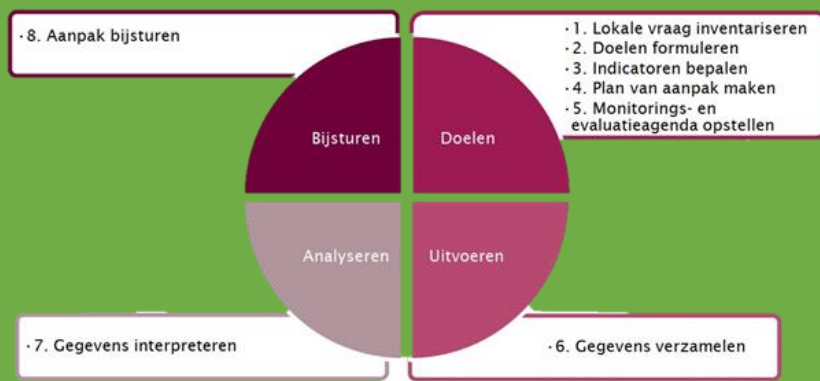
Hoe gaan we dat doen in 2020

Samenwerken	Communicatie	Sportstimulering	Integraalbeleid	Subsidie
			We organiseren 1x per jaar de Kinderboekenweek wandeltocht i.s.m. de combinatiefunctionaris Media en Cultuur.	
			We organiseren elke week in samenwerking met stagiaires van het CIOS, Bewegingsagogiek sport- en spelactiviteiten op het AZC Burgum	

Monitoring & evaluatie

Hoe gaan we meten:

We gaan monitoren door middel van het meetinstrument ontwikkeld door Pim Mulier en Kenniscentrum Sport.

Het figuur laat aan de hand van de realisatie van het buurtsportcoachbeleid zien welke acht stappen nodig zijn voor monitoring en evaluatie. Monitoring maakt integraal onderdeel uit van het werkproces van buurtsportcoaches.

Wat gaan we meten:

	Komen tot sportieve en vitale inwoners. Waarbij in 2019 onze aandacht uit gaat naar onze jeugd 4-17 jaar in het BO en VO, onze inactieve inwoners en inwoners met een beperking	Samenwerken met maatschappelijk betrokken sportaanbieders om hun aanbod zodanig vorm te geven dat er wordt voorzien in de behoefte van zoveel mogelijk inwoners	Sportaccommodaties in de directe leef- en woonomgeving van de inwoners en het integraal kijken naar maatschappelijk vastgoed om vraag en aanbod op elkaar aan te laten sluiten	Kennis- en kunde binnen de sport- en beweegsector meer delen en als gemeente het initiatief nemen om samenwerken te stimuleren. Als gemeente frequenter communiceren
Speerpunten	- Sport- en bewegen in het onderwijs - Jeugd 4 t/m 17 jaar voldoen aan de beweegrichtlijnen - Stimuleren van niet- of minder actieve inwoners - Aangepast sporten	- Versterken van sport- en beweegaanbieders - Sport – en beweegevenementen	- Voldoende, kwalitatief en goede spreiding accommodaties - Nieuw tarievenstelsel - Bewegen in de openbare ruimte	- Samenwerken - Communicatie - Sportstimulering - Integraalbeleid - Subsidie
Prestaties	- Bereik: aantal deelnemers - Betrokken partners - Aantal activiteiten gerealiseerd			
Aanbeveling				

Naast de sportverenigingen en –aanbieders in onze gemeente
werken we samen met:

